

**Загальні єдині підходи
визначення облікової політики в установах та організаціях державного
сектору, що належать до сфери управління МОЗ**

I. Загальні положення

1.1. Облікова політика в установах та організаціях державного сектору, що належать до сфери управління МОЗ (далі - суб'єкти державного сектору) визначає методи оцінки, обліку і процедури, які застосовуються суб'єктом державного сектору для ведення бухгалтерського обліку, складання і подання фінансової та бюджетної звітності, не визначені національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку в державному секторі (далі - НП(С)БОДС) або щодо яких передбачено більш ніж один їх варіант, а також строки корисного використання груп основних засобів та нематеріальних активів.

1.2. Суб'єкти державного сектору відповідно до покладених на них завдань здійснюють бухгалтерський облік та складають фінансову і бюджетну звітність відповідно до національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі, а також інших нормативно-правових актів щодо ведення бухгалтерського обліку.

1.3. Суб'єкт державного сектору самостійно на основі національних положень (стандартів) бухгалтерського обліку в державному секторі та інших нормативно-правових актів з бухгалтерського обліку в державному секторі з урахуванням загальних єдиних підходів визначення облікової політики в установах та організаціях, що належать до сфери управління МОЗ визначає за погодженням з МОЗ облікову політику, а також зміни до неї.

Суб'єкти державного сектору передають розпорядчий документ про облікову політику на погодження до МОЗ.

Для суб'єктів державного сектору, що мають подвійну підпорядкованість, погодження здійснюється суб'єктом державного сектору вищого рівня, який затверджує кошторис.

У розпорядчому документі про облікову політику визначаються принципи, методи і процедури, які використовуються суб'єктом державного сектору для ведення бухгалтерського обліку, складання і подання фінансової звітності та щодо яких нормативно-правовими актами з бухгалтерського обліку передбачено більш ніж один їх варіант, а також строки корисного використання груп основних засобів та нематеріальних активів.

1.4. Обрана, затверджена розпорядчим документом керівника суб'єкту державного сектору та погоджена відповідно до законодавства облікова політика застосовується постійно (із року в рік).

1.5. Змінити облікову політику суб'єкт державного сектору може у виняткових випадках, прямо встановлених в національних положеннях (стандартах) бухгалтерського обліку в державному секторі. Перегляд облікової політики має бути обґрунтований.

Облікова політика може бути змінена, як правило, з початку року.

У разі зміни облікової політики протягом бюджетного року, всі господарські операції у бухгалтерському обліку, що відбулися до її зміни в поточному році, приводяться у відповідність до нових методичних засад.

Вплив зміни облікової політики на події та господарські операції минулих періодів відображається у звітності шляхом: коригування сальдо фінансових результатів попередніх періодів на початок звітного року.

Якщо суму коригування фінансового результату попередніх періодів на початок звітного року неможливо визначити достовірно, то облікова політика поширюється лише на події та операції, які відбуваються після дати зміни облікової політики.

У разі виправлення суттєвих помилок, які відносяться до попередніх періодів, та повторного складання фінансової звітності встановлюється нульовий поріг суттєвої помилки.

II. Організація бухгалтерського обліку основних засобів та нематеріальних активів

2.1. Об'єкт основних засобів визнається активом, коли:

існує ймовірність отримання суб'єктом державного сектору майбутніх економічних вигід, пов'язаних з його використанням, та/або він має потенціал корисності для суспільства;

вартість об'єкта основних засобів може бути визначена.

2.2. Суб'єкт державного сектору до складу основних засобів відносять необоротні активи, термін експлуатації яких перевищує один рік.

За вартісний критерій для бухгалтерського обліку основних засобів з 01 січня 2021 року застосовується вартісний критерій основних засобів, визначений Податковим кодексом України, без урахування ПДВ. У зв'язку із зміною вартісних ознак зміни в бухгалтерському обліку щодо основних засобів, зарахованих на баланс в попередніх періодах, не проводяться.

Необоротні активи, строк корисного використання яких понад один рік і вартість менше 20 000 грн без ПДВ за одиницю (з 01 січня 2021 року), а в подальшому відповідно до вартісного критерію основних засобів, визначеного

Податковим кодексом України) визнаються малоцінними необоротними матеріальними активами.

У зв'язку із зміною вартісних ознак зміни в бухгалтерському обліку щодо малоцінних необоротних матеріальних активів, зарахованих на баланс в попередніх періодах, не проводяться.

Зарахування на баланс і використання придбаних (створених) об'єктів нематеріальних активів здійснюється на підставі відповідного первинного документа. При цьому в первинному документі зазначаються назви документів, згідно з якими такий об'єкт нематеріальних активів вводиться в господарський оборот, зокрема патент, свідоцтво, ліцензійний договір, договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності, договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності тощо.

На облік у складі нематеріальних активів беруться придбані права на володіння, користування та розпорядження об'єктом нематеріальних активів після відчуження їх (прав) від колишніх власників та визначення його вартості.

2.3. Одиницею бухгалтерського обліку основних засобів із метою їх визнання та оцінки вважати об'єкт основних засобів.

Якщо об'єкт основних засобів складається із частин, які мають різний строк корисного використання (експлуатації), то кожна із цих частин визнається в обліку як окремий об'єкт основних засобів.

Якщо об'єкт основних засобів складається з різних компонентів, які мають різні строки корисного використання (експлуатації) або надають економічні вигоди суб'єкту державного сектора, слід розподілити сукупні витрати на придбання (створення) цього об'єкта за його компонентами з окремим обліком кожного компонента, незалежно від алгоритму його надходження (придбання за плату, безоплатне отримання тощо).

Усі складові, що входять до цілісного майнового комплексу, за наявності первинних документів та при можливості визначення кожного, обліковуються як окремі інвентарні об'єкти.

У разі придбання (отримання) об'єкта, який складається із частин, різних компонентів у розпорядчому документі навчального закладу, бюджетної установи, відокремленого структурного підрозділу при їх введенні в експлуатацію слід зазначати його склад, строки корисного використання, розмір первісної (за наявності достовірної інформації) та ліквідаційної вартості (у разі її визначення) кожної складової такого об'єкта.

2.4. Господарські операції з надходження, руху та вибуття основних засобів оформлюються суб'єктом державного сектору первинними документами, форми яких затверджені в установленому законодавством порядку. Якщо для оформлення господарської операції типові форми первинних документів відсутні, то суб'єкт державного сектору складає такі первинні документи, які б містили обов'язкові реквізити, передбачені законодавством та іншими нормативно-правовими актами.

2.5. Відображення в бухгалтерському обліку операцій з надходження, руху та вибуття основних засобів здійснюється відповідно до Типової кореспонденції субрахунків бухгалтерського обліку для відображення операцій з активами, капіталом та зобов'язаннями, затвердженої в установленому законодавством порядку.

2.6. За місцем зберігання всі основні засоби перебувають на відповідальному зберіганні у матеріально відповідальних осіб, які призначаються наказом керівника суб'єкта державного сектору. З посадовими особами, які відповідають за збереження основних засобів, укладається письмовий договір про повну індивідуальну матеріальну відповідальність.

2.7. Кожному об'єкту основного засобу (крім білизни, постільних речей, одягу, взуття, бібліотечних фондів, малоцінних необоротних матеріальних активів, матеріалів довготривалого використання) присвоюється інвентарний номер. Інвентарні та номенклатурні номери, присвоєні об'єктам основних засобів, зберігаються за ними на весь період перебування їх у даного суб'єкта державного сектору. Номери інвентарних об'єктів, які вибули чи ліквідовані, не повинні присвоюватись іншим об'єктам, що заново надійшли, протягом трьох років.

У бухгалтерській службі суб'єкта державного сектору облік основних засобів ведеться в інвентарних картках, які відкриваються на кожний інвентарний об'єкт (предмет). Однорідні активи можуть обліковуються на картках групового обліку.

2.8. Зарахування на баланс об'єкта основних засобів здійснюється на підставі відповідного первинного документа.

Об'єкт основних засобів оцінюється за первісною вартістю, якою є:

вартість придбання у разі придбання за плату;

собівартість виробництва у разі самостійного виготовлення (створення);

справедлива вартість у разі отримання без оплати від фізичних та юридичних осіб (крім суб'єктів державного сектору);

первісна (переоцінена) вартість основних засобів у разі отримання без оплати від суб'єктів державного сектору;

залишкова вартість переданого об'єкта основних засобів у разі отримання у результаті обміну на інший актив;

умовна вартість у разі відсутності активного ринку.

Первісна вартість об'єкта основних засобів у разі придбання за плату складається з таких витрат:

суми, що сплачують постачальникам активів та підрядникам за виконання будівельно-монтажних робіт (без непрямих податків);

реєстраційні збори, державне мито та аналогічні платежі, що здійснюються у зв'язку з придбанням (отриманням) прав на об'єкт основних засобів;

суми ввізного мита;

суми непрямих податків у зв'язку з придбанням (створенням) основних засобів (якщо вони не відшкодовуються суб'єктові державного сектору);

витрати зі страхування ризиків доставки основних засобів;

витрати на транспортування, установку, монтаж, налагодження основних засобів;

інші витрати, безпосередньо пов'язані з доведенням основних засобів до стану, у якому вони придатні для використання із запланованою метою.

2.9. Отримання суб'єктами державного сектору основних засобів як гуманітарної допомоги проводиться відповідно до Закону України "Про гуманітарну допомогу", інших нормативно-правових актів.

Основні засоби, отримані безоплатно у вигляді безповоротної допомоги, дарунка, приймаються комісією, створеною наказом керівника суб'єкта державного сектору, до складу якої обов'язково входить працівник бухгалтерської служби.

Комісія складає відповідний документ, в якому зазначаються найменування і вартість отриманих основних засобів на підставі якого операції з безоплатного отримання відображаються в бухгалтерському обліку.

Первісною вартістю основних засобів, отриманих безоплатно від фізичних та юридичних осіб (крім суб'єктів державного сектора) є вартість, визначена достовірно в первинних документах, з урахуванням витрат, передбачених для встановлення первісної вартості у разі придбання основних засобів за плату.

У виняткових випадках (при встановленні лишків, інших непередбачених законодавством про благодійництво умов отримання матеріальних цінностей), у разі відсутності первинних документів, первісна вартість визначається на рівні справедливої вартості відповідно до законодавства.

Бухгалтерський облік надходження, переміщення та вибуття гуманітарної допомоги бухгалтерська служба та матеріально відповідальні особи відображають в облікових регістрах, але окремо від матеріальних цінностей, придбаних за рахунок коштів інших джерел надходжень.

2.10. Після первісного визнання об'єкта основних засобів як активу його облік ведеться за первісною вартістю.

2.11. Отримані в операційну оренду активи суб'єктом державного сектору (орендарем) відображаються на позабалансовому рахунку бухгалтерського обліку за вартістю, зазначеною в договорі про оренду.

У орендодавця передані в операційну оренду основні засоби відображаються на відповідному рахунку бухгалтерського обліку.

Основні засоби, які є об'єктами права комунальної власності та передані суб'єкту державного сектору, який утримується за рахунок коштів державного

бюджету на праві оперативного управління, обліковуються у порядку, передбаченому для обліку операційної оренди.

У аналогічному порядку відображаються основні засоби, які є об'єктами права державної власності та передані суб'єкту державного сектору, що утримується за рахунок коштів місцевого бюджету.

2.12. Визначення справедливої вартості активів за необхідності здійснюється комісією із інвентаризації, яка забезпечує документальне обґрунтування справедливої вартості об'єктів.

2.13. Ліквідаційна вартість визначається комісією, створеною наказом керівника суб'єкту державного сектору, якщо залишкова вартість:

об'єкта основних засобів дорівнює нулю, але об'єкт ще придатний до експлуатації та використовується;

нематеріальних активів, що мають активний ринок, дорівнює нулю та продовжують використовуватись і очікується, що такий ринок існуватиме наприкінці строку корисного використання цього об'єкта.

Визначена сума ліквідаційної вартості додається до первісної вартості активу. У подальшому амортизація на такі активи не нараховується.

Якщо об'єкт основних засобів містить дорогоцінні метали і дорогоцінне каміння, то його ліквідаційна вартість не може бути нижчою за вартість металобрухту, дорогоцінних металів, що містяться в активі, які можуть бути отримані суб'єктом державного сектору після ліквідації активу.

В інших випадках, зокрема при введенні основних засобів та нематеріальних активів в експлуатацію, ліквідаційна вартість об'єктів не визначається і прирівнюється до нуля.

2.14. Собівартість виробництва (створення) об'єкта основних засобів, виробленого (створеного) визначається виходячи з переліку і складу статей калькулювання, з урахуванням тих витрат, що передбачені при формуванні первісної вартості об'єкта у разі придбання за плату, відповідно до норми.

2.15. Нарахування амортизації на основні засоби та нематеріальні активи проводиться один раз на рік перед складанням річної фінансової звітності прямолінійним методом. Нарахування амортизації здійснюється протягом строку корисного використання (експлуатації) об'єкта основних засобів при визнанні цього об'єкта активом (при зарахуванні на баланс) і призупиняється на період його реконструкції, модернізації, добудови, дообладнання та консервації. Також амортизація не нараховується на об'єкти основних засобів, доступ до яких обмежений у зв'язку з тим, що вони перебувають на тимчасово окупованій території та/або на території проведення антитерористичної операції.

Суму нарахованої амортизації суб'єкт державного сектору відображає збільшенням суми зносу основних засобів та витрат.

Нарахування амортизації припиняється, починаючи з місяця, що настає за місяцем вибуття об'єкта основних засобів, переведення його на реконструкцію,

модернізацію, добудову, дообладнання, консервацію. Нарахування амортизації поновлюється, починаючи з місяця, що настає за місяцем введення об'єкта в експлуатацію після реконструкції, модернізації, добудови, дообладнання, консервації.

Амортизація, нарахована у розмірі 100% вартості об'єкта основних засобів, що придатний для подальшої експлуатації, не може бути підставою для його списання.

2.16. У разі прийняття рішення суб'єктом державного сектору об'єкт основних засобів може переоцінюватися, якщо залишкова вартість цього об'єкта суттєво відрізняється від його справедливої вартості на річну дату балансу. У разі переоцінки об'єкта основних засобів здійснюється одночасна переоцінка всіх об'єктів групи основних засобів, до якої належить цей об'єкт.

Рішення про проведення переоцінки об'єктів основних засобів суб'єктом державного сектору погоджується з органом, уповноваженим управляти об'єктами державної (комунальної) власності, якщо такий визначено.

Переоцінка основних засобів та нематеріальних активів здійснюється на річну дату балансу за рішенням керівника суб'єкту державного сектору, погодженого з МОЗ, за наявності таких підстав:

затверджених у кошторисі бюджетних асигнувань для здійснення заходів щодо переоцінки об'єктів для встановлення їх справедливої вартості;

звіту про оцінку майна, виконаного суб'єктом оціночної діяльності, або акту оцінки майна, наданого органами державної влади або місцевого самоврядування;

перевищення порога суттєвості - відхилення залишкової вартості об'єкта на 10 % і більше від його справедливої вартості.

Комісія суб'єкту державного сектору за наявності вищезазначених підстав проводить переоцінку всіх об'єктів однієї групи основних засобів та нематеріальних активів. Індксація основних засобів житлового фонду, які прийнято в експлуатацію, здійснюється щорічно відповідно до вимог нормативно - правових актів для приведення балансової вартості об'єктів існуючого житлового фонду у відповідність з фактичною вартістю будівництва житла шляхом застосування індексів вартості житла залежно від строків уведення об'єктів в експлуатацію.

2.17. Рішення про характер і ознаки ремонтних робіт, тобто чи спрямовані вони на підвищення техніко-економічних можливостей (модернізація, модифікація, добудова, реконструкція) об'єкта, що призведе у майбутньому до збільшення економічних вигід, чи здійснюються вони для підтримання об'єкта у придатному для використання стані та одержання первісно визначеної суми майбутніх економічних вигід від його використання, приймається керівником суб'єкта державного сектору з урахуванням результатів аналізу існуючої ситуації та суттєвості таких витрат.

Витрати на ремонт основних засобів, які здійснюються для підтримання об'єкта у придатному для використання стані, визнаються витратами звітного періоду.

2.18. Витрати на поліпшення основних засобів, що призводять до збільшення очікуваних майбутніх вигід від об'єкта основних засобів, включається до капітальних інвестицій з майбутнім збільшенням первісної вартості основних засобів. Підставою для визнання капітальними інвестиціями витрат, пов'язаних із поліпшенням основних засобів, є зростання внаслідок цих витрат очікуваного терміну корисного використання об'єкта, кількості та/або якості продукції (робіт, послуг), яка виробляється (надається) цим об'єктом.

2.19. Необоротні активи, які були віднесені до складу основних засобів до дати набрання чинності НП(С)БОДС 121 «Основні засоби», та даних змін, необхідно обліковувати у складі основних засобів до їх вибуття (списання) з обліку установи.

Визнання об'єкта основних засобів активом суб'єкта державного сектору припиняється у разі його ліквідації, вибуття внаслідок продажу, передачі без оплати, нестачі або невідповідності критеріям визнання активом.

2.20. Вибуття основних засобів здійснюється у порядку, визначеному законодавством.

Списанню підлягають основні засоби, що не можуть бути в установленому порядку відчужені, безоплатно передані та щодо яких не можуть бути застосовані інші способи управління (або їх застосування може бути економічно недоцільне), у разі, коли такі основні засоби морально чи фізично зношені, непридатні для подальшого використання суб'єктом державного сектору, зокрема у зв'язку з будівництвом, розширенням, реконструкцією і технічним переоснащенням, або пошкоджені внаслідок аварії чи стихійного лиха та відновленню не підлягають, або виявлені в результаті інвентаризації як нестача.

При цьому основні засоби, виявлені в результаті інвентаризації як нестача, списуються з балансу та відносяться на рахунок винних осіб у розмірі, визначеному відповідно до законодавства, а у разі якщо винні особи не встановлені, зараховуються на позабалансовий рахунок до моменту встановлення винних осіб або закриття провадження справи згідно з законодавством.

Суб'єктами державного сектору прийняття рішення про списання з бухгалтерського обліку основних засобів, які належать до об'єктів державної власності, здійснюється відповідно до вимог Порядку списання об'єктів державної власності, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 08 листопада 2007 року № 1314.

III. Організація бухгалтерського обліку запасів

3.1. Одиницею аналітичного обліку запасів визнається їх найменування, однорідна група.

У залежності від виду запасів та з метою їх оптимального і достовірного обліку суб'єктами державного сектору визначається одиниця обліку запасів. Водночас, у разі централізованої закупівлі запасів МОЗ, останнім встановлюється одиниця обліку з метою забезпечення єдності підходів суб'єктами державного сектору, які отримують запаси шляхом їх централізованої закупівлі.

3.2. Запаси суб'єкта державного сектору обліковуються за місцем їх відповідального зберігання (знаходження) та в бухгалтерській службі. Аналітичний облік запасів ведеться у розрізі місць зберігання, матеріально відповідальних осіб, видів запасів, окремо за коштами загального та спеціального фондів. Оборотні відомості з метою перевірки правильності записів у регістрах аналітичного обліку матеріальних цінностей та даних синтетичного обліку складаються за всіма субрахунками.

Бухгалтерський облік запасів, отриманих як гуманітарна допомога, ведеться бухгалтерською службою та матеріально відповідальними особами в загальному порядку, але окремо від запасів, придбаних суб'єктом державного сектору за рахунок коштів загального або спеціального фондів кошторису.

Посадові особи, які відповідають за збереження запасів, призначаються наказом керівника суб'єкта державного сектору та з якими укладається письмовий договір про повну індивідуальну матеріальну відповідальність.

3.3. Оцінка вибуття запасів.

За ідентифікованою собівартістю відповідної одиниці запасів оцінюється вибуття запасів:

які надходять від головного розпорядника бюджетних коштів відповідно до законодавства (централізовані закупки);

які надходять від замовника послуг і проектів.

За іншими одиницями обліку запасів рішення щодо оцінки вибуття запасів приймається навчальним закладом, бюджетною установою, відокремленим структурним підрозділом відповідно до вимог пункту 4 розділу IV НП(С)БОДС 123 «Запаси».

Вибуття запасів (списання з балансу) в бухгалтерському обліку відображається як збільшення витрат та зменшення запасів звітного періоду.

3.4. У разі якщо запаси безоплатно передано (отримано) в межах уповноваженого органу, то балансова вартість таких запасів до їх використання відображається у бухгалтерському обліку як збільшення дебіторської заборгованості (зобов'язань) за розрахунками з внутрішнього переміщення (внутрівідомчої безоплатної передачі) запасів.

Списання використаних запасів, отриманих безоплатно в межах уповноваженого органу, відображається в бухгалтерському обліку як зменшення балансової вартості цих запасів та зобов'язань за розрахунками з їх внутрішнього переміщення (внутрівідомчої безоплатної передачі). У бухгалтерському обліку суб'єкта державного сектору, що передав ці запаси, таке списання відображається як збільшення витрат та зменшення дебіторської заборгованості за розрахунками з внутрішнього переміщення (внутрівідомчої безоплатної передачі) запасів на підставі акта списання, отриманого від суб'єкта державного сектору, що їх використав.

3.5. У бухгалтерській службі облік запасів суб'єкта державного сектору ведеться в кількісному і сумарному вимірах за одиницями обліку запасів та в розрізі матеріально відповідальних осіб в оборотних відомостях. В оборотних відомостях щомісяця підраховуються обороти і визначаються залишки на початок місяця.

3.6. Середньозважена собівартість запасів визначається суб'єктом державного сектору щомісячно відповідно до НП(С)БОДС 123 «Запаси».

3.7. За відсутності затверджених типових форм для оформлення окремих господарських операцій із запасами суб'єкт державного сектору самостійно розробляє і затверджує у розпорядчому документі про організацію бухгалтерського обліку відповідні форми необхідних первинних документів, при цьому такі форми первинних документів повинні містити обов'язкові реквізити, визначені Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні».

IV. Організація бухгалтерського обліку доходів та витрат

4.1. Доходи і витрати в бухгалтерському обліку суб'єктів державного сектору класифікуються як такі, що отримані від обмінних та необмінних операцій. Вони відображаються в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності в момент виникнення, незалежно від дати надходження або сплати коштів. Для визначення фінансового результату звітного періоду доходи звітного періоду порівнюються з витратами, що були проведені для отримання цих доходів.

4.2. Доходи класифікуються в бухгалтерському обліку за такими групами:

доходи від обмінних операцій:

бюджетні асигнування (крім бюджетних асигнувань, за рахунок яких формується вартість необоротних активів та придбаваються фінансові інвестиції, які обліковуються як цільове фінансування);

доходи від надання послуг (виконання робіт) (плата за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю); надходження бюджетних установ від додаткової (господарської) діяльності

(дохід від оприбуткування активів, раніше не врахованих в балансі: від оприбуткування основних засобів, інших необоротних матеріальних активів, нематеріальних активів, виробничих запасів, малоцінних та швидкозношуваних предметів та інших нефінансових активів, які виявлені в результаті інвентаризації, отримані внаслідок демонтажу, отримані в результаті списання майна тощо та будуть використовуватись для потреб суб'єкта державного сектору, дохід від реалізації продукції (робіт, послуг), не пов'язаних з основною діяльністю тощо);

доходи від продажу (доходи від операцій з капіталом, доходи від продажу нерухомого майна) (дохід від продажу активів);

доходи від відсотків, роялті та дивідендів (відсотки від розміщення на депозитах тимчасово вільних бюджетних коштів, отриманих за надання платних послуг, відсотки від фінансових інвестицій);

інші доходи від обмінних операцій (доходи від відновлення корисності необоротних активів, курсових різниць, суми дооцінки активів, доходи від реалізації металобрухту та макулатури, орендні платежі, збільшення вартості біологічних активів тощо).

доходи від неодмінних операцій: безоплатно отримані активи, послуги (роботи);

надходження, пов'язані з перерахуванням сум трансфертів, та коштів, отриманих для виконання цільових заходів;

отримання спонсорських, благодійних внесків, грантів, дарунків та іншої гуманітарної допомоги (у тому числі надходження у натуральній формі);

кошти, що отримують розпорядники бюджетних коштів від підприємств, організацій, фізичних осіб та від інших розпорядників бюджетних коштів для виконання цільових заходів, у тому числі заходів з відчуження для суспільних потреб земельних ділянок та розміщених на них інших об'єктів нерухомого майна, що перебувають у приватній власності фізичних або юридичних осіб;

суми штрафів, неустойки, пені, отримані за рішенням сторін договору або відповідних державних органів, суду, що включаються до складу доходів звітного періоду відповідно до законодавства, зобов'язання, що не підлягають погашенню (крім кредиторської заборгованості, строк позовної давності якої минув).

4.3. Для визнання доходів майбутніх періодів, начальним закладом, бюджетною установою, відокремленим структурним підрозділом визначається перелік платних послуг, які надаються навчальним закладом, бюджетною установою, відокремленим структурним підрозділом, період за який нараховуються послуги, після якого отримані доходи визнаються доходами майбутніх періодів, і підтвердні документи, за якими у бухгалтерському обліку визнаються доходи майбутніх періодів за операціями з платних послуг.

4.4. Витрати класифікуються в бухгалтерському обліку за такими групами:

витрати за обмінними операціями:

на оплату праці, що здійснюються в процесі основної діяльності суб'єкта державного сектору та на виконання бюджетних програм (заробітна плата, грошове забезпечення військовослужбовців), а також витрати на оплату праці, пов'язані із організацією та наданням послуг, виготовленням продукції, виконанням робіт;

відрахування на соціальні заходи;

матеріальні витрати, які здійснюються суб'єктом державного сектору у процесі основної діяльності та на виконання програм, зокрема витрати на придбання предметів, матеріалів, обладнання, інвентарю (крім капітальних витрат), медикаментів та перев'язувальних матеріалів, продуктів харчування, витрат на оплату послуг, отриманих від сторонніх контрагентів, у тому числі комунальних тощо), а також матеріальні витрати, які виникають в процесі надання послуг, виготовлення продукції, виконання робіт, витрат на оплату послуг, отриманих від сторонніх підприємств;

амортизація - суми нарахованої амортизації основних засобів, інших необоротних матеріальних активів та нематеріальних активів, що використовуються суб'єктом державного сектору в процесі звичайної діяльності та на виконання програм, не пов'язаних із основною діяльністю, а також тих, що використовуються в процесі організації та надання послуг, виготовлення продукції, виконання робіт;

фінансові витрати (витрати суб'єкта державного сектору, пов'язані із запозиченнями згідно із законодавством: відсотки за користування кредитами, премія, дисконт за цінними паперами, витрати на обслуговування боргу тощо);

інші витрати за обмінними операціями (курсові різниці, витрати, пов'язані з реалізацією активів (собівартість проданої продукції (робіт, послуг) та витрат, пов'язаних із реалізацією майна), уцінка активів, втрати від зменшення корисності активів, витрати на відрядження, плата за оренду, зменшення вартості біологічних активів тощо).

витрати за необмінними операціями: трансферти (субсидії, гранти, соціальні виплати тощо);

інші витрати за необмінними операціями (всі види стипендій (крім соціальних стипендій у закладах вищої освіти, оскільки кошти на виплату соціальних стипендій є доходами та витратами Міністерства соціальної політики України), витрати за операціями з пільгового кредитування на навчання, витрати, пов'язані з передачею активів, що передають суб'єкти державного сектору суб'єктам господарювання, фізичним особам та іншим суб'єктам державного сектору для виконання цільових заходів, неповернення депозитів, витрат, пов'язані із соціальним забезпеченням у закладах вищої освіти та наукових установах, списана дебіторська заборгованість тощо).

4.5. Для визнання витрат майбутніх періодів, начальним закладом, бюджетною установою, відокремленим структурним підрозділом визначається перелік витрат, за якими можуть здійснюватися авансові платежі з урахуванням

вимог законодавства і галузевих особливостей навчального закладу, бюджетної установи, відокремленого структурного підрозділу.

4.6. Перелік і склад змінних і постійних загальновиробничих витрат, бази їх розподілу, визначаються суб'єктом державного сектору самостійно в розпорядчому документі про облікову політику з урахуванням специфіки діяльності.

4.7. Доходи та витрати обліковуються за обмінними і необмінними операціями, за кожною бюджетною програмою, фондами бюджету (загальний та/або спеціальний) та видами діяльності.

**Заступник начальника Управління
– начальник відділу бухгалтерського
обліку Управління бухгалтерського
обліку та звітності, заступник
головного бухгалтера**

Ірина РЕВУН